

การศึกษาการบริหารเปรียบเทียบบทบาทผู้พิพากษาสมทบในศาลเยาวชนและครอบครัว

พนิดา ชินสุพลา¹

บทคัดย่อ

การวิจัยโดยใช้หลัก POSDCORB มาวิเคราะห์บทบาทและหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ก่อนและหลัง พรบ. ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ผลการวิจัยพบว่า ผู้พิพากษาสมทบ มีการวางแผน และออกแบบแผนงานในด้านการปฏิบัติหน้าที่ การจัดการองค์การมีการแบ่งกลุ่มภารกิจ การสรรหาบุคลากร ได้มีการกำหนดคุณลักษณะของผู้พิพากษาสมทบ การอำนวยการเป็นผู้ทำหน้าที่กำกับและติดตามให้เป็นไปตามคำพิพากษา การประสานงาน เป็นผู้ประสานงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ และการจัดสรรงบประมาณให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนได้ อย่างไรก็ตาม หน้าที่รับผิดชอบของผู้พิพากษาสมทบตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันเปลี่ยนไปตามสถานการณ์บ้านเมือง และสภาพปัญหาที่วิฤตขึ้น คุณลักษณะของผู้พิพากษาสมทบต้องมีวุฒิภาวะมากขึ้น มีประสบการณ์ และเข้าใจความรู้สึก ความคิดของเด็กและเยาวชนในปัจจุบันให้สมตามเจตนารมณ์ของศาลเยาวชนและครอบครัว

คำสำคัญ: การบริหารงานตุลาการ ผู้พิพากษาสมทบ ศาลเยาวชนและครอบครัว

¹ อาจารย์ประจำ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2086 ถนนรามคำแหง แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ 10240
e-mail: panidachin@hotmail.com

A Comparative Administration Study of the Roles of Associate Judges in the Juvenile and Family Court

Panida Chinsuvapala¹

Abstract

This research applied POSDCORB principles of public administration to analyse status and role of Associate Judges in the Juvenile and Family Court by means of a qualitative research approach before and after the Juvenile and Family Court and Judicial Examination and Determination Act B.E. 2553. It was revealed that the principles of public administration were put to action by Associate Judges as follows: planning and programming for implementation, organization of various duties and functions, recruitment of qualified Associate Judges, directing for appropriate monitoring of the verdicts, coordinating so that the verdicts were enforced effectively, and preparation of annual budget for successful implementation of plans and activities. However, roles of Associate Judges changed over time due to changes in political and other related issues that became more critical. Therefore Associate Judges have to be more qualified, e.g, more maturity, experienced and understanding of feeling and thought of youths at present time in order to fulfill the aspiration of the Juvenile and Family Court.

Keywords: Judicial administration, Associate Judges, Juveniles and Family Court.

¹Lecturer, Faculty of Political Science, Ramkhamhaeng University.

2086 Ramkhamhaeng Road, Hua Mak, Bangkok, Bangkok 10240

e-mail: panidachin@hotmail.com

1. บทนำ

ประเทศที่มีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยนั้น จะต้องมุ่งเน้นนโยบายสาธารณะที่ต้องตอบสนองต่อความต้องการและค่านิยมของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ นโยบายสวัสดิภาพ นโยบายสิ่งแวดล้อม นโยบายการส่งเสริมการศึกษา หรือนโยบายในเชิงกระบวนการยุติธรรม ฯลฯ เป็นต้น โดยต้องมุ่งเน้นในการให้การบริการอย่างเสมอภาคและทั่วถึง นโยบายรวมทั้งการบริหารจัดการเพื่อให้มีประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนนั้น ล้วนเป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วหน้า เพื่อนำไปสู่สังคมที่ดี และประเทศที่เจริญ

ถึงแม้ว่า Woodrow Wilson (1877) ซึ่งเป็นนักวิชาการที่มีบทบาทสำคัญในการพยายามนำเสนอแนวคิดในการแยกการเมืองออกจากการบริหารให้ชัดเจน โดยเห็นว่าโดยหลักการแล้วระบบการเมืองทำหน้าที่ในการบัญญัติกฎหมาย และกำหนดนโยบายสาธารณะ ในขณะที่ระบบบริหารทำหน้าที่หลักในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์ และเพื่อให้เป็นการส่งเสริมให้การบริหารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้นจึงควรพิจารณาระบบบริหารราชการให้มีลักษณะเช่นเดียวกับการบริหารธุรกิจ ทั้งนี้ เพราะการบริหารธุรกิจมีประสิทธิภาพมากกว่าการบริหารราชการ และยังมีนักวิชาการ เช่น Luther Gulick and Lyndall Urwick (1933) สนับสนุนความคิดดังกล่าวโดยมีสาระสำคัญคือการบริหารต้องสนใจหลักประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ จะมีได้ต่อเมื่อได้มีการแบ่งงานตามถนัด การจัดหน่วยงานต้องมีลักษณะเป็นปรัมาติด และเขาเรียกหลักการที่สำคัญนี้ว่า POSDCORB ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสรรหาบุคลากร (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating)

การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting) ทำให้ศาสตร์การบริหารได้รับความสนใจและนำไปสู่การปฏิบัติอย่างแพร่หลาย

การวิจัยนี้เป็นการประยุกต์ POSDCORB ในการวิเคราะห์บทบาทของผู้พิพากษาสมทบในการบริหารงานยุติธรรมกรณีศาลเยาวชนและครอบครัวไทย ก่อนและหลัง พรบ. ศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัวก่อนและหลัง พ.ศ. 2553 โดยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ศาลเยาวชนและครอบครัวไทย

ไม่ว่าจะเป็นการทำงานในระดับใด การบริหารจัดการนั้นต้องอาศัยมนุษย์ หรือบุคลากรในองค์กรนั้น ๆ เป็นผู้กำหนด เป็นผู้นำไปปฏิบัติ เป็นผู้ประเมินผล อาจจะรวมถึงเป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับกิจกรรม หรือโครงการนั้น ๆ ศาลเยาวชนและครอบครัว ก็เป็นหนึ่งในโครงสร้างด้านงานยุติธรรม ของสำนักงานศาลยุติธรรม เนื่องจากปัญหาเด็ก เยาวชน และครอบครัวเป็นปัญหาที่มีความละเอียดอ่อน กระทั่งต่อความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติในการดำเนินชีวิตของคนทุกวัยในฐานะสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะครอบครัวที่มีปัญหาในศาลเยาวชนและครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นคดีในทางแพ่งหรือทางอาญา บุคคลที่ได้รับผลกระทบและมีปัญหาเรื้อรังได้แก่กลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ต้องมีวิถีชีวิตอีกยาวไกลและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต หากไม่ได้รับการแก้ไขขาดผลจากความบกพร่องและอ่อนแอของครอบครัวจะทำให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา โดยในการป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดกับเด็ก เยาวชน และครอบครัวจะอาศัยเฉพาะตัวบทกฎหมายเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอและเหมาะสม จำเป็นต้องอาศัยกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนร่วมด้วยเพื่อให้เกิดการแก้ไข

ปัญหาอย่างครบวงจรและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของเด็ก เยาวชน และครอบครัวในการฟื้นฟูสมรรถภาพและปรับทัศนคติในการดำเนินชีวิต

3.สถานภาพและบทบาทของผู้พิพากษาสมทบ

การบริหารจัดการนั้น นอกจากผู้พิพากษา อัยการ ทนายความ และเจ้าหน้าที่ในส่วนอื่น ๆ แล้ว อีกบุคลากรหนึ่งที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อน และเป็นผู้อำนาจเข้ามาเพื่อช่วยเด็กและเยาวชนที่หลงผิดให้เปลี่ยนทัศนคติของการดำรงตนอย่างมีคุณภาพ บุคลากรเหล่านี้มีหน้าที่เข้ามาบริหารจัดการงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพสูงสุดแก่เด็กและเยาวชนที่เข้ามาในร่มเงาความยุติธรรม คือ ผู้พิพากษาสมทบ ซึ่งมีบทบาทสำคัญมาก กลไกสำคัญประการหนึ่งคือ การกำหนดให้มีผู้พิพากษาสมทบร่วมพิจารณาคดีและให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้กระทำผิดและเหยื่อที่ถูกกระทำให้สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและฟื้นฟูสมรรถภาพ กลับตัวเป็นคนดีของสังคมสืบต่อไป เพราะศาลเยาวชนและครอบครัวมีฐานะเป็นสถาบันทางสังคม (social institution) ซึ่งมีบทบาทและภารกิจโดยตรงในการบริหารจัดการ สนับสนุน และส่งเสริมงานสวัสดิการ และความยุติธรรม เพื่อเด็ก เยาวชน และครอบครัว (child welfare and justice for children, youth and families) ทั้งนี้ ก่อนการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน ประเทศไทยได้พยายามใช้วิธีการพิเศษในการอบรมและฝึกอาชีพ เพื่อสงเคราะห์ เยาวชน และแก้ไขเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดแทนการส่งตัวเด็กและเยาวชนเหล่านั้นไปคุมขังในเรือนจำซึ่งทำให้เป็นตราบาปแก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งทำให้มีการถ่ายทอดอุปนิสัยตลอดจนพฤติกรรมที่เลวร้ายจากนักโทษที่เป็นผู้ใหญ่

เช่น การจัดตั้งโรงเรียนฝึกอาชีพ ตามพระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. 2479 ซึ่งเดิมเป็นของกรมราชทัณฑ์ และต่อมาไดโอนกิจการดังกล่าวให้แก่กรมประชาสงเคราะห์ดำเนินการ ตามพระราชบัญญัติจัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2501 เป็นต้น ส่วนวิธีพิจารณาคดีอาญานั้น ตามกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 และประมวลกฎหมายอาญาก็ได้กำหนดให้ศาลพิเคราะห์ถึงความรู้สึกผิดชอบของเด็กและเยาวชนประกอบกับลักษณะของความผิดที่เด็กและเยาวชนได้กระทำความผิดที่กำหนดโทษไปตามความเหมาะสมกับผิดและความรู้สึกผิดชอบของเด็กและเยาวชน แต่ศาลก็ไม่อาจค้นหาสาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดและพยายามแก้ไขสาเหตุดังกล่าวยิ่งกว่าที่จะมุ่งลงโทษ เพราะยังขาดหน่วยงานพิเศษที่มีอำนาจหน้าที่ในการสืบเสาะข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน รวมทั้งเสนอความเห็นต่อศาลเพื่อทราบสาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด ตลอดจนการสงเคราะห์และบำบัดแก้ไขให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็นพลเมืองดีตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว มีปรากฏอยู่ในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ที่ว่า (วิชา มหาคุณ, 2543) “โดยที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน และกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชนมีบทบัญญัติที่ไม่เหมาะสมหลายประการ เช่น มิได้ให้อำนาจพนักงานสอบสวนในการเปรียบเทียบปรับคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนต้องหาว่ากระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ศาลไม่อาจควบคุมการสั่งคำร้องขอให้ปล่อยชั่วคราวของผู้อำนวยการสถานพินิจได้อย่างเต็มที่ ไม่มีบทบัญญัติที่เร่งรัดให้พนักงานสอบสวนรีบส่งสำนวนการสอบสวนเด็ก หรือเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิดไปยังพนักงาน

อัยการเพื่อฟ้องคดีต่อศาล และศาลไม่อาจแต่งตั้งบุคคลภายนอกมาเป็นผู้ช่วยพนักงานคุมประพฤติได้ นอกจากนี้การพิจารณาพิพากษาคดีเกี่ยวกับครอบครัวเป็นอำนาจของศาลธรรมดา โดยไม่มีวิธีการเป็นพิเศษที่จะช่วยเหลือและคุ้มครองสถานภาพของการสมรส สามี ภรรยา และบุตรได้อย่างเต็มที่สมควรปรับปรุงวิธีพิจารณาพิพากษาคดีเด็กและเยาวชนให้เหมาะสม เพื่อคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้การช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของประเทศเพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันหน้าทั้งให้คดีเกี่ยวกับครอบครัวซึ่งเป็นคดีที่มีปัญหาละเอียดอ่อน เกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับคดีเด็กและเยาวชน ได้รับการพิจารณาในศาลที่มีวิธีพิจารณาเป็นพิเศษแตกต่างจากคดีธรรมดา โดยการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้น แทนศาลคดีเด็กและเยาวชนเพื่อปรับปรุงคุณภาพและเสริมสร้างค่านิยมทาง จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคมของเด็กและเยาวชน ตลอดจน ลดปัญหาความแตกแยกของครอบครัว และปัญหาเด็กและเยาวชนที่เกิดจากครอบครัวไม่ปกติสุข” ดังนั้น หัวใจของการทำงานในศาลเยาวชนและครอบครัว คือ การประสานความพยายามของผู้ประกอบวิชาชีพในสายงานต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขเด็กและเยาวชน อันได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา แพทย์ พยาบาล พนักงานคุมประพฤติ รวมทั้งผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบ และที่ปรึกษากฎหมาย โดยเฉพาะรายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน จะต้องเกิดความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจระหว่างพนักงานคุมประพฤติ นักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยา เพื่อที่จะเสนอ

ข้อมูลและการแก้ไขเกี่ยวกับตัวเด็กและเยาวชนแต่ละรายได้อย่างถูกต้อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของบุคลิกภาพ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่และสิ่งแวดล้อมทั้งที่บ้านและโรงเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นการกำหนดให้มีผู้พิพากษาสมทบเป็นองค์คณะร่วมในการพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวเป็นการส่งเสริมการแก้ไขฟื้นฟูมากกว่าเป็นการลงโทษผู้กระทำความผิด

สิ่งที่สำคัญกว่านั้น คือ หน้าที่ความรับผิดชอบต่อเด็กและเยาวชนในศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งนับตั้งแต่มีการจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว มีการกำหนดกฎหมายสำหรับการดำเนินงานของศาลเยาวชนและครอบครัวมาทั้งสิ้นจำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534, พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2543, พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2548 และ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 โดยการบริหารงานในส่วนของผู้พิพากษาสมทบนั้น ก็ได้มีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ตามความหนัก เบา และวิกฤติของปัญหารวมทั้งตามค่านิยมงานบริหารของแต่ละผู้บังคับบัญชา ดังที่จะได้มีการเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของการกำหนดคุณลักษณะและบทบาทหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบก่อน และภายใต้พระราชบัญญัติฯ ในฉบับปัจจุบัน ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้พิพากษาสมทบก่อนปี พ.ศ. 2553 กับตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2553 ถึงปัจจุบัน

คุณลักษณะ	ก่อนปี พ.ศ. 2553	พฤษภาคม 2553 – ปัจจุบัน
อายุ	มีอายุไม่น้อยกว่าสามสิบปีบริบูรณ์	มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
การมีบุตร หรือการมีประสบการณ์ในการสงเคราะห์ หรือการอบรมเด็ก	มี หรือ เคยมีบุตรมาแล้ว หรือ เคยทำงานเกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ หรือการอบรมเด็กมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี	มี หรือ เคยมีบุตรมาแล้ว หรือ เคยทำงานเกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ หรือการอบรมเด็กมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปี
พินความรู้ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ	มีคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการพลเรือนหรือกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ เว้นแต่ในเรื่องพินความรู้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งขณะนี้กำหนดพินความรู้อย่างน้อยชั้น ม. 6 หรือ ม.ศ. 3 (ตามหลักสูตรเดิม) หรือ ม. 3 (ตามหลักสูตรปัจจุบัน)	มีคุณสมบัติที่จะเป็นข้าราชการพลเรือนได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ เว้นแต่ในเรื่องพินความรู้ ซึ่งต้องไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า หรือเคยเป็นผู้พิพากษาสมทบ
การฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่	ได้รับการฝึกอบรมในเรื่อง ความมุ่งหมายของศาลเยาวชนและครอบครัว และหน้าที่ตุลาการมาแล้วตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง	ได้รับการอบรมความรู้ และผ่านการทดสอบในเรื่องเจตนารมณ์ และการพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัว ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยา การสังคมสงเคราะห์ การให้คำปรึกษา แนะนำ และการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และครอบครัว ตลอดจนหน้าที่ของบุคลากร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาที่กำหนดในระเบียบประธานศาลฎีกา และจะต้องปฎิญาณตนต่อหน้าอธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด หรือผู้

คุณลักษณะ	ก่อนปี พ.ศ. 2553	พฤษภาคม 2553 – ปัจจุบัน
		พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัด แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ซึ่งตนจะเข้าสังกัด แล้วแต่กรณี ว่าจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ ซื่อสัตย์สุจริต ด้วยความเที่ยง ธรรม และรักษาความลับใน ราชการ
เงื่อนไขด้านอาชีพ	ไม่เป็นข้าราชการประจำ ข้าราชการการเมือง สมาชิก รัฐสภา หรือทนายความ	ไม่เป็นข้าราชการ หรือ ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการการเมือง สมาชิก รัฐสภา หรือทนายความ
ความประพฤติ	อภัยภัย และความประพฤติ เหมาะสมแก่การพิจารณาคดี เยาวชนและครอบครัว	-
ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง	ผู้พิพากษาสมทบจะดำรงตำแหน่ง วาระละ 3 ปี แต่จะทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้พ้นจาก ตำแหน่ง เนื่องจากครบวาระให้ ดำรงตำแหน่งต่อไปอีกก็ได้ ผู้ พิพากษาสมทบที่พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากครบวาระให้คงปฏิบัติ หน้าที่ต่อไปจนกว่าผู้พิพากษา สมทบคนใหม่จะเข้ารับหน้าที่ “ผู้ พิพากษาสมทบ” เจ้าพนักงานใน ตำแหน่งตุลาการ ตามประมวล กฎหมายอาญา	ดำรงตำแหน่งวาระละ 3 ปี และ จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งผู้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากครบวาระให้ดำรง ตำแหน่งต่อไปอีกก็ได้ แต่จะ ดำรงตำแหน่งเกิน สองวาระ ติดต่อกันมิได้ ผู้พิพากษาสมทบ ที่พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากครบ วาระให้คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไป จนกว่าผู้พิพากษาสมทบคนใหม่ จะเข้ารับหน้าที่
การพ้นจากตำแหน่ง	(1) ออกตามวาระ (2) ตาย (3) ลาออก (4) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา 26 (5) ขาดการปฏิบัติหน้าที่ตามเวร ปฏิบัติหน้าที่กำหนดถึง 3 ครั้ง โดยไม่มีเหตุอันควร หรือกระทำ การใด ๆ ซึ่งถ้าเป็นข้าราชการตุลา การแล้ว จะต้องพ้นจากตำแหน่ง เพราะถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกตามกฎหมายว่าด้วย ระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ	การพ้นจากตำแหน่งตามข้อ 4 หรือ ข้อ 5 ต้องได้รับความ เห็นชอบจากคณะกรรมการตุลา การตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการฝ่ายตุลาการ และให้ นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรง มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง

คุณลักษณะ	ก่อนปี พ.ศ. 2553	พฤษภาคม 2553 – ปัจจุบัน
	การพ้นจากตำแหน่งตามข้อ 2 หรือ ข้อ 3 ให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงทราบ ถ้าเป็น การพ้นจากตำแหน่งตามข้อ 4 หรือ ข้อ 5 ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ และให้นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีที่ตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบว่างลงนอกเหนือจากการออกตามวาระ จะทรงมีพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งบุคคลที่คณะกรรมการตุลาการคัดเลือกขึ้นมาแทนตำแหน่งที่ว่างก็ได้ โดยจะดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของตำแหน่งที่ว่าง	

นอกจากนี้ องค์ประกอบสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งนี้การปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบนั้น มีการกำหนดและปรับเปลี่ยนหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังตารางเปรียบเทียบต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้พิพากษาสมทบก่อนปี พ.ศ. 2553 กับตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2553 ถึงปัจจุบัน

หน้าที่ความรับผิดชอบ	ก่อนปี พ.ศ. 2553	พฤษภาคม 2553 – ปัจจุบัน
ทำหน้าที่เป็นองค์คณะร่วมพิจารณาพิพากษาคดีกับผู้พิพากษา	ต้องวางตัวเป็นกลางในการพิจารณาพิพากษาคดี โดยไม่เข้าข้างคู่ความฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด โดยเฉพาะการฟังความต้องการฟังจากคู่ความทั้งสองโดยเสมอภาคกัน และต้องปราศจากอคตินอกจากนั้นจะต้องรักษาความลับของทางราชการด้วยการไม่นำเรื่องที่สมควรเปิดเผย	วางตัวเป็นกลาง รักษาความลับของทางราชการ และในการกำหนดองค์คณะ ถ้าศาลเห็นว่าคดีครบคร่าวใดที่ศาลจะพิจารณาพิพากษาเป็นคดีที่ผู้เยาว์ไม่มีผลประโยชน์ หรือส่วนได้ส่วนเสีย ก่อนเริ่มพิจารณาคดีให้ศาลสอบถามคู่ความว่าประสงค์จะให้มิให้ผู้พิพากษาสมทบ

หน้าที่ความรับผิดชอบ	ก่อนปี พ.ศ. 2553	พฤษภาคม 2553 – ปัจจุบัน
	ไปให้ผู้อื่นทราบ เพราะจะทำให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการได้ เช่น ไม่นำผลคำพิพากษาซึ่งยังไม่ได้อ่านไปเปิดเผยให้คู่ความ หรือบุคคลภายนอกทราบ	เป็นองค์คณะด้วยหรือไม่ ถ้าคู่ความทั้งสองฝ่าย หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ประสงค์จะให้มีการพิพากษาสมทบเป็นองค์คณะด้วยให้ผู้พิพากษาไม่น้อยกว่าสองคนเป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีได้ ในกรณีจำเป็นต้องฟังความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการแพทย์ จิตวิทยา การให้คำปรึกษา แนะนำ การสังคมสงเคราะห์ และการคุ้มครองสวัสดิภาพ หรือผู้เชี่ยวชาญด้านอื่นศาลอาจเรียกบุคคลดังกล่าวมาร่วมปรึกษาหารือ หรือให้ความเห็นได้
ให้การอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีอาญาและช่วยประนีประนอมในคดีครอบครัว	ในการพิจารณาคดีอาญา ผู้พิพากษาสมทบต้องทำหน้าที่อบรม สั่งสอน แก่เด็กและเยาวชนด้วย เพื่อจูงใจให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป ส่วนในคดีครอบครัวก็ต้องช่วยผู้พิพากษาในเรื่องที่จะให้คู่ความประนีประนอมยอมความกันเพื่อความสงบสุขของครอบครัว และพยายามให้สามี – ภริยาได้อยู่ร่วมกันให้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นรากฐานของความอบอุ่น หากครอบครัวเป็นสุขก็จะลดปัญหาสังคมได้	ในการพิจารณาคดีอาญา ผู้พิพากษาสมทบต้องทำหน้าที่อบรม สั่งสอน แก่เด็กและเยาวชนด้วย เพื่อจูงใจให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป ส่วนในคดีครอบครัวก็ต้องช่วยผู้พิพากษาในเรื่องที่จะให้คู่ความประนีประนอมยอมความกันเพื่อความสงบสุขของครอบครัว และพยายามให้สามี – ภริยาได้อยู่ร่วมกันให้มากที่สุด ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นรากฐานของความอบอุ่น หากครอบครัวเป็นสุขก็จะลดปัญหาสังคมได้
ไม่ขาดการปฏิบัติงานในหน้าที่ถึง 3 ครั้ง	ถ้าผู้พิพากษาสมทบท่านใดไม่สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ตามวันเวลาที่ได้รับมอบหมายก็ต้องยื่นใบลาพร้อมทั้งแสดงเหตุผลที่ไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ให้ศาลทราบ เพื่อให้ผู้ที่มีอำนาจเชิญผู้พิพากษาสมทบท่านอื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน หากผู้	ถ้าผู้พิพากษาสมทบท่านใดไม่สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ตามวันเวลาที่ได้รับมอบหมายก็ต้องยื่นใบลาพร้อมทั้งแสดงเหตุผลที่ไม่สามารถมาปฏิบัติงานได้ให้ศาลทราบ เพื่อให้ผู้ที่มีอำนาจเชิญผู้พิพากษาสมทบท่านอื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน หากผู้

หน้าที่ความรับผิดชอบ	ก่อนปี พ.ศ. 2553	พฤษภาคม 2553 – ปัจจุบัน
	พิพากษาสมทบท่านใดเลยไม่เคยมาปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับเชิญถึง 3 ครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และไม่แจ้งเหตุใด ๆ ให้ทางศาลทราบก็อาจถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งได้	พิพากษาสมทบท่านใดเลยไม่เคยมาปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับเชิญถึง 3 ครั้งโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร และไม่แจ้งเหตุใด ๆ ให้ทางศาลทราบก็อาจถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งได้
ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย เช่นเดียวกับข้าราชการฝ่ายตุลาการ	ผู้พิพากษาสมทบจะต้องอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดเพื่อนำมาซึ่งความเคารพศรัทธา และความเลื่อมใสของประชาชน มิฉะนั้นจะต้องถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระ	ผู้พิพากษาสมทบจะต้องอยู่ในระเบียบวินัยอย่างเคร่งครัดเพื่อนำมาซึ่งความเคารพศรัทธา และความเลื่อมใสของประชาชน มิฉะนั้นจะต้องถูกถอดถอนออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระ
ให้ความช่วยเหลือทางสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	“รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน สำหรับสถานพินิจฯ เพื่อทำหน้าที่ ให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ และช่วยเหลือกิจการสถานพินิจฯ เพื่อสวัสดิภาพ และอนาคตของเด็กและเยาวชน” ด้วยเหตุฉะนี้ ผู้พิพากษาสมทบจึงมีหน้าที่เป็นกรรมการสงเคราะห์ของศาลอีกด้วย โดยทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือแก่ทางราชการในการจัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้แก่เด็กและเยาวชน เนื่องจากงบประมาณของทางราชการไม่เพียงพอรวมทั้งส่งเสริมการจัดการบำบัดฟื้นฟู เด็กและเยาวชนในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การศึกษา การฝึกวิชาชีพเพิ่มเติม และอื่น ๆ ที่เหมาะสมด้วย	“รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน สำหรับสถานพินิจฯ เพื่อทำหน้าที่ ให้คำปรึกษาแก่ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ และช่วยเหลือกิจการสถานพินิจฯ เพื่อสวัสดิภาพ และอนาคตของเด็กและเยาวชน” ด้วยเหตุฉะนี้ ผู้พิพากษาสมทบจึงมีหน้าที่เป็นกรรมการสงเคราะห์ของศาลอีกด้วย โดยทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและร่วมมือแก่ทางราชการในการจัดหาอุปกรณ์หรือเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้แก่เด็กและเยาวชน เนื่องจากงบประมาณของทางราชการไม่เพียงพอ รวมทั้งส่งเสริมการจัดการบำบัด ฟื้นฟู เด็กและเยาวชนในรูปแบบของกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การศึกษา การฝึกวิชาชีพเพิ่มเติม และอื่น ๆ ที่เหมาะสมด้วย

หน้าที่ความรับผิดชอบ	ก่อนปี พ.ศ. 2553	พฤษภาคม 2553 – ปัจจุบัน
ให้ความช่วยเหลือด้านอื่นๆ แก่ทางศาล	ต้องให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับทางศาลฯ ในกิจการต่าง ๆ ที่ศาลจัดขึ้นและการจัดหาทุนเข้ามูลนิธิสงเคราะห์เด็กและเยาวชนของศาล เพื่อนำดอกผลที่เกิดขึ้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนในสถานฝึกอบรมต่อไป	ต้องให้ความช่วยเหลือและร่วมมือกับทางศาลฯ ในกิจการต่าง ๆ ที่ศาลจัดขึ้นและการจัดหาทุนเข้ามูลนิธิสงเคราะห์เด็กและเยาวชนของศาล เพื่อนำดอกผลที่เกิดขึ้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนในสถานฝึกอบรมต่อไป

4.ผู้พิพากษาสมทบกับบทบาทการบริหารงานตุลาการ

บทบาทหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัว เมื่อนำหลักการ POSDCoRB มาวิเคราะห์สามารถอธิบายโดยใช้ตารางวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางวิเคราะห์การนำเสนอ POSDCoRB มาใช้ในการบริหารจัดการบทบาทหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัว

หลักการบริหาร	ผลการวิเคราะห์
การวางแผน (Planning)	การปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น มีการออกแบบแผนงานในการปฏิบัติหน้าที่ ยกตัวอย่างเช่น การพิจารณาคดีอาญากรณีที่จำเลยรับสภาพ: หลักจากผู้พิพากษา ได้สอบถามจำเลยเสร็จสิ้นแล้ว ผู้พิพากษาสมทบจะอบรมจำเลยเพื่อการสำนึกผิดและกลับตัวเป็นพลเมืองดี ซึ่งสาเหตุการกระทำผิด และแนะข้อแก้ไขให้จำเลย โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพอนาคตที่จะให้จำเลยได้รับการศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพการส่งเสริมด้านจริยธรรมและคุณธรรม ถ้าจำเลยประพฤติเสียหายเพราะ ผู้ปกครองมีส่วนผิดก็ควรชี้แนะให้ผู้ปกครองแก้ไขด้วย และควรให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่จะป้องกันมิให้เด็กหรือเยาวชนนั้นกลับไปกระทำผิดอีกครั้ง กรณีจำเลยปฏิเสธ: ผู้พิพากษาสมทบไม่ต้องทำการอบรมใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะกฎหมายถือว่าจำเลยยังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่แต่ผู้พิพากษาสมทบจะต้องฟังคำเบิกความระหว่างสืบพยานฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลยให้ครบทุกปากเพื่อการพิจารณาพิพากษาคดีขององคมนตรีในการพิจารณา เป็นต้น
การจัดองค์การ (Organizing)	รูปแบบการจัดองค์การสำหรับผู้พิพากษาสมทบนั้น จะมีการแบ่งกลุ่มภารกิจ เช่น การเป็นองค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดี การทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การประนีประนอมยอมความ การประชุมกลุ่มเยาวชน การให้คำปรึกษาแนะนำ
การสรรหาบุคลากร (Staffing)	มีการกำหนดคุณลักษณะของผู้พิพากษาสมทบในการคัดเลือกเพื่อเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

หลักการบริหาร	ผลการวิเคราะห์
	1. อายุ 2. การมีบุตร หรือการมีประสบการณ์ในการสงเคราะห์ หรือการอบรมเด็ก 3. พื้นความรู้ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ 4. การฝึกอบรมที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติหน้าที่ 5. เงื่อนไขด้านอาชีพ 6. ความประพฤติ 7. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง 8. กำหนดหลักเกณฑ์การพ้นจากตำแหน่ง
การอำนวยการ (Directing)	การอำนวยการหรือการสั่งการส่วนใหญ่ในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบจะเป็นผู้ติดตามผลการปฏิบัติตามคำพิพากษาคดี โดยทำหน้าที่กำกับและติดตามให้เป็นไปตามคำพิพากษาเป็นสำคัญในมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา
การประสานงาน (Coordinating)	การดำเนินการต่าง ๆ ที่เป็นการดำเนินงานในมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา ผู้พิพากษาสมทบจะมีบทบาทสำคัญในการประสานงานกับส่วนงานต่าง ๆ ที่จะช่วยสนับสนุนให้การปฏิบัติตามคำสั่งศาลประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละราย
การรายงาน (Reporting)	การรายงานผลเป็นงานสำคัญอีกประการหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษาสมทบ เพื่อเป็นการบันทึกการปฏิบัติงาน และผลของการนำมาตรการต่าง ๆ ไปปฏิบัติ
การงบประมาณ (Budgeting)	ในส่วนของงบประมาณนั้นมีหลายกิจกรรม หรือโครงการในความรับผิดชอบของผู้พิพากษาสมทบ ดังนั้น หลักการงบประมาณก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เพื่อการปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าประสงค์ และสามารถขับเคลื่อนได้ตามกรอบของงบประมาณที่เหมาะสม

5. แนวทางการพัฒนาผู้พิพากษาสมทบ

เกี่ยวกับการบริหารจัดการในงานจิตอาสา กรณีศึกษา ผู้พิพากษาสมทบศาลเยาวชนและครอบครัวกลางนั้น วิชา มหาคุณ ผู้พิพากษาและนักวิชาการด้านกฎหมาย ได้กล่าวถึงบทบาทและแนวทางพัฒนาผู้พิพากษาสมทบไว้ว่า ผู้พิพากษาสมทบของศาลเยาวชนและครอบครัวเปรียบประดุจ “กลุ่มผู้นำทางศีลธรรม (Moral Entrepreneurs)” ที่มีความเชื่อว่า บรรดาเด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการปกป้องให้ปลอดภัย อันเป็นแนวความคิดเดียวกับการเริ่มต้นปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมเพื่อเด็กและเยาวชน ซึ่งต้องการแยกเด็กและเยาวชนที่

กระทำผิดออกจากผู้ใหญ่ที่กระทำผิด และเป็นต้นกำเนิดของ “ศาลคดีเด็กและเยาวชน (The Juvenile Court)” ของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ซึ่งมีพื้นฐานมากจากความคิดที่ว่า รัฐเปรียบเสมือนผู้ปกครอง ศาลจะทำหน้าที่พิจารณาคดีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดเป็นรายบุคคล ตรวจวินิจฉัน และบำบัด เน้นแนวและให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชนที่มีปัญหา วางข้อกำหนดในคำพิพากษาที่มีคุณประโยชน์ต่อสังคม และทั้งสิ้นทั้งปวงล้วนเป็นไปเพื่อ “ประโยชน์สูงสุดอันจะตกได้แก่เด็กและเยาวชน” โดยถือว่าผู้พิพากษาสมทบเป็นบุคคลในชุมชนที่มีบทบาทเคียงบ่าเคียงไหล่กับผู้พิพากษา ซึ่งมี

ความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย จึงเป็น การผสมผสานกันระหว่างผู้ทำงานในด้าน สวัสดิการ (Welfare) และในด้านความยุติธรรม (Justice) อย่างเหมาะสม กลมกลืน และลงรอย เป็นเนื้อเดียวกัน

ดังนั้นในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา สมทบในศาลเยาวชนและครอบครัว จึงมีความ จำเป็นที่จะต้องนำหลักการบริหารจัดการมาใช้ ด้วยเช่นกัน เพราะผู้พิพากษสมทบมิได้ปฏิบัติ หน้าที่ในลักษณะของผู้เชี่ยวชาญในอาชีพ แต่เป็น การปฏิบัติหน้าที่บนพื้นฐานของการเป็น อาสาสมัคร หรือบุคคลที่มีจิตอาสาในการปฏิบัติ หน้าที่ รูปแบบการบริหารจัดการที่เหมาะสม สำหรับบทบาทหน้าที่ที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้ พิพากษสมทบ คือ การนำหลักการบริหาร จัดการที่เรียกว่า POSDCoRB มาใช้เป็น เครื่องมือ โดยเริ่มจาก การวางแผน ตั้งเค้าโครง เป้าหมายที่จะทำ, จัดโครงสร้างองค์กร, จัดคน เข้าตามโครงสร้าง, อำนาจการ สั่งการ ตามลำดับชั้น ให้งานเดินไปสู่เป้าหมาย จากนั้น จะต้องมีการประสานงานระหว่างฝ่าย แผนกต่าง ๆ ให้มีความต่อเนื่องกัน โดยมีการรายงานเพื่อให้ ทราบผลการปฏิบัติงาน และสุดท้ายมี งบประมาณไว้คอยควบคุมทางการเงินให้เป็นไป ตามเป้าหมาย ซึ่งการปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้ พิพากษสมทบนั้น ผู้พิพากษสมทบจะมีอำนาจ หน้าที่เป็นองค์คณะพิจารณาพิพากษาคดีเด็ก และเยาวชน ทั้งในคดีอาญาและในคดีแพ่ง ร่วมกับผู้พิพากษา ในการกำหนดเวรปฏิบัติงาน ของผู้พิพากษสมทบนั้นอธิบดีผู้พิพากษาศาล เยาวชนและครอบครัวกลาง หรือผู้พิพากษา หัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด หรือ ผู้ พิพากษาหัวหน้าแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว หรือผู้ที่ได้รับคำสั่งแต่งตั้งมอบหมายให้ปฏิบัติ

หน้าที่แทน เป็นผู้กำหนดเวรปฏิบัติงานของผู้ พิพากษสมทบ โดยกำหนดดังนี้

(1) **เวลาปฏิบัติงาน** เริ่มเวลา 08.30 น. ผู้พิพากษสมทบต้องลงนามในบัญชีลงเวลา ปฏิบัติงานในแต่ละวันที่มาปฏิบัติงาน และปฏิบัติ หน้าที่ไปจนกว่าจะเสร็จสิ้นคดีที่จะต้อง รับผิดชอบ (โดยตรวจสอบจากบัญชีนัดความ หรือ บัญชีลอย หรือใบลอย) ในวันนั้น

(2) **ศึกษาภูมิหลังของเด็ก เยาวชน และครอบครัว** ในคดีที่รับผิดชอบโดยขอรับ รายงานแสดงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน จากผู้พิพากษาเจ้าของสำนวน เพื่อใช้ในการ พิจารณาคดี การอบรม และการพิพากษาต่อไป

(3) **การนั่งพิจารณาคดี** องค์คณะ ซึ่ง ประกอบด้วย ผู้พิพากษา และผู้พิพากษสมทบ ร่วมพิจารณาคดี ทั้งนี้องค์คณะผู้พิพากษสมทบ ในการพิจารณาคดีศาลเยาวชนและครอบครัว ต้องมีผู้พิพากษาไม่น้อยกว่า 2 ท่าน และผู้ พิพากษสมทบอีก 2 ท่าน ซึ่งอย่างน้อยคนหนึ่ง ต้องเป็นสตรี ยกเว้นคดีที่อยู่ในอำนาจของผู้ พิพากษาท่านเดียว คือ คดีอาญาที่มีอัตราโทษ จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท

(4) **การพิจารณาพิพากษาคดีอาญา** กรณีที่จำเลยรับสารภาพ : หลังจากผู้พิพากษา ได้สอบถามจำเลยเสร็จสิ้นแล้ว ผู้พิพากษสมทบ จะอบรมจำเลยเพื่อการสำนึกผิดและกลับตัวเป็น พลเมืองดี ชี้สาเหตุการกระทำผิด และแนะข้อ แก้ไขให้จำเลย

ในการอบรมจำเลยต้องใช้วาจาสุภาพ ไม่ควรพูดให้ความหวังกับจำเลยในทำนองว่า ศาลฯ จะรอการลงโทษ หรือรอการกำหนดโทษ ให้จำเลย

กรณีจำเลยปฏิเสธ : ผู้พิพากษสมทบไม่ ต้องทำการอบรมใด ๆ ทั้งสิ้น เพราะกฎหมายถือ

ว่าจำเลยยังเป็นผู้บริสุทธิ์อยู่ แต่ผู้พิพากษาสมทบจะต้องฟังคำเบิกความระหว่างสืบพยานฝ่ายโจทก์และฝ่ายจำเลยให้ครบทุกปากเพื่อการพิจารณาพิพากษาคดีขององค์คณะในการพิจารณา

(5) **การพิจารณาพิพากษาคดีครอบครัว** ให้ยึดหลักการใกล้เคียงประนีประนอมในข้อพิพาท โดยคำนึงถึงความสงบสุขของการอยู่ร่วมกันในครอบครัว รวมทั้งสวัสดิภาพ สิทธิประโยชน์และความสุขที่ผู้เยาว์พึงจะได้รับทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

(6) **การพิจารณาคดี** องค์คณะร่วมพิจารณาคดีและพิจารณาพิพากษาคดีโดยรอบคอบ จากนั้นผู้พิพากษาสมทบจะต้องลงนามในรายงานกระบวนการพิจารณาและคำพิพากษาทั้งต้นฉบับและสำเนาในอันดับที่ 3 และ อันดับที่ 4 ตามลำดับ ชื่อที่ปรากฏที่ปกสำนวน ส่วนอันดับที่ 1 และอันดับที่ 2 เป็นการลงนามของผู้พิพากษา 2 ท่าน

การดำรงตน (Appearance) ผู้พิพากษาสมทบควรดำรงตนหรือวางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่ง แต่งกายต้องสุภาพเรียบร้อย กริยามารยาทต้องสำรวม ใช้วาจาสุภาพ มีจิตใจแจ่มใสและทัศนคติที่ดี ส่วนเครื่องประดับไม่ควรจะหรูหรา การใช้น้ำหอมต่างๆ ในกรณีที่จำเป็นต้องสวมแว่นตาไม่ควรจะเป็นแว่นตาสีดำหรือสีชา เพราะตำแหน่งผู้พิพากษาสมทบเป็นตำแหน่งอันทรงเกียรติบุคคลทั่วไปย่อมให้เกียรติและเคารพโดยเฉพาะในต่างจังหวัด

ทัศนคติ พึงมีทัศนคติที่ดีต่อเด็กหรือเยาวชนที่กระทำผิด ไม่ควรมองเด็กหรือเยาวชนในแง่ร้ายว่าเด็กหรือเยาวชนเหล่านี้เป็นคนเลวไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ ควรจะมองด้านความเข้าใจและเห็นใจพร้อมที่จะให้คำแนะนำให้

กลับตนเป็นคนดี โดยไม่เลือกปฏิบัติ มีจิตใจแจ่มใสและมีเมตตาธรรมต่อเด็กและเยาวชน

การรักษาวินัย ผู้พิพากษาสมทบจะต้องรักษาวินัยทำนองเดียวกับผู้พิพากษา กล่าวคือต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและต้องแสดงออกเป็นที่ประจักษ์แก่สายตาประชาชนทั่วไป พึงรักษาความสามัคคีในหมู่ผู้พิพากษาสมทบด้วยกัน ต้องปฏิบัติตนอยู่ในกรอบของกฎหมายและศีลธรรมอันดีงามเสมอ เคารพในความอาวุโสซึ่งกันและกัน ให้เกียรติซึ่งกันและกัน ควรสุภาพอ่อนน้อม ไม่ควรโอ้อวดตนเองหรืออวดอ้างว่าตนเป็นผู้พิพากษาสมทบ รวมทั้งการใช้ตำแหน่งหน้าที่ในทางมิชอบต่าง ๆ

การปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรม ผู้พิพากษาสมทบต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมโดยปราศจากอคติ กล่าวคือ ต้องปราศจากนันทาคติ ลำเอียงเพราะรักหรือเห็นแก่พวกพ้อง ต้องปราศจากโทษาคติ ลำเอียงเพราะโกรธ ต้องปราศจากภยาคติ ลำเอียงเพราะความกลัวต่างๆ นานา และต้องปราศจากโมหาคติ ลำเอียงเพราะเขลา จิตใจต้องมั่นคงแจ่มใสไม่ใช้อารมณ์กับเด็กหรือเยาวชนหรือผู้ปกครองของเยาวชน ต้องมีความอดทนและอดกลั้น อย่าเอาตัวเองเป็นมาตรฐานวัด

การรักษาความลับของทางราชการ ผู้พิพากษาสมทบที่เป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีในศาลไม่ว่าจะเป็นคดีครอบครัวหรือคดีอาญาเมื่อตนได้ล่วงรู้ชื่อ สกุล ของเด็กหรือเยาวชน รวมทั้งชื่อ สกุล ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองเด็กหรือเยาวชนในคดีอาญา หรือ ชื่อ สกุล คู่ความในคดีครอบครัวตลอดจนข้อเท็จจริงในคดีรวมทั้ง ชื่อ สกุล ของพยานที่มาเบิกความเป็นพยานในคดีหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งคดี จะนำไปพูดคุยนหรือเปิดเผยแก่บุคคลอื่น

ไม่ได้ หรือแม้กระทั่งจะนำไปพูดคุยกับผู้พิพากษา
สมทบด้วยกันก็ไม่พึงกระทำ

6.สรุปและข้อเสนอแนะ

การเปรียบเทียบคุณลักษณะและหน้าที่
ความรับผิดชอบของผู้พิพากษาสมทบ ตั้งแต่อดีต
จนถึงปัจจุบัน เปลี่ยนไปตามสถานการณ์
บ้านเมืองและสภาพปัญหาที่วิกฤตมากขึ้นทุกวัน
ของเด็กและเยาวชน ไม่ว่าจะเป็นคุณลักษณะที่
ต้องมีวุฒิภาวะมากขึ้น มีประสบการณ์ เข้าใจ
ความรู้สึกและตามทันความคิดของเด็กและ
เยาวชนในยุคนี้แต่ในแง่ของศีลธรรมและ
จริยธรรมก็ยังคงเป็นไปตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ
ของข้าราชการตุลาการ หากเราดูในด้าน
ความสามารถและทักษะของการทำงาน การ

ประสานงานและความรับผิดชอบนั้นจะตระหนัก
ถึงการเพิ่มปริมาณอย่างมีนัยยะสำคัญยิ่ง
สอดคล้องกับระบบการบริหารจัดการของ
ภาคเอกชนมากขึ้น คือต้อง Proactive ทำตัวใน
เชิงรุกมากยิ่งขึ้น เป็นการปรับสภาพและ
หน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนของผู้พิพากษา
สมทบซึ่งเป็นบุคลากรเชิงจิตอาสา

ฉะนั้นในอนาคตบุคลากรที่เข้ามาทำงาน
เชิงจิตอาสานั้นจะต้องมีการปรับเปลี่ยน
คุณลักษณะ ทักษะและความตั้งใจในการอุทิศ
ตนเพื่อทำงานด้านนี้อย่างเป็นระบบ มี
ประสิทธิภาพ เพราะวัตถุประสงค์ตาม
เจตนารมณ์ของศาลเยาวชนและครอบครัวนั้น
เพื่อคืนคนดีสู่สังคม

References

- Gulick, Luther and Lyndall Urwick (1933). **Paper on the Science of Administration**. New York : Institute of Public Administration.
- Institute of Judicial Development in the Juvenile and Family Court. (2542). **Roles of Associate Judges in the Year 2000**. Document distributed in Annual Conference of Associate Judges in the Juvenile and Family Court B.E. 2542.
- . (2545). **The Manual for Associate Judges in the Juvenile and Family Court**. Bangkok: Institute of Judicial Development in the Juvenile and Family Court
- Mahakun, Wicha. (2543). **The Juvenile and Family Court Reform**. (2nd edition) Bangkok: Institute of Judicial Development in the Juvenile and Family Court.
- The Cabinet. (2543). Juvenile and Family Court Act and Judicial Examination and Determination Issues B.E. 2543' **Government Gazette**. Bangkok: Office of the Secretariat to the Cabinet.
- . (2548). Juvenile and Family Court Act and Judicial Examination and Determination Issues B.E. 2548' **Government Gazette**. Bangkok: Office of the Secretariat to the Cabinet.

- . (2553). Juvenile and Family Court Act and Judicial Examination and Determination Issues B.E. 2553' **Government Gazette**. Bangkok: Office of the Secretariat to the Cabinet.
- Wilson, Woodrow. (1887). "The Study of Administration" **Political Science Quarterly** (June),1887.